

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิต
เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*

Effects of Learning Activities on Sexuality Education using
Life Skills for Preventing Premature Pregnancy of Junior
High School Students

ภูริภักดิ์ พชมมินทร์, เอ็มอัชญา วัฒนบุรานนท์¹ และวลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา²

Phuriphak Phommin, Aimutcha Wattanaburanon and Walailsarankura Na Ayudaya

มหาวิทยาลัยบูรพา¹

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช²

Burapha University, Thailand

Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Phuri.po9@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง และระยะติดตามผลในกลุ่มทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เลือกแบบเจาะจง 30 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 2) แบบวัด ประกอบด้วย ความรู้เพศวิถีศึกษา ทักษะคิด การปฏิบัติ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ Repeated Measure One-Way ANOVA

*ได้รับบทความ: 28 มกราคม 2565; แก้ไขบทความ: 15 ตุลาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 26 ธันวาคม 2565

Received: January 28, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: December 26, 2022

ผลการวิจัยพบว่า

1. ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะคติ การปฏิบัติ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ไม่แตกต่างกันทางสถิติ
2. หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะคติ การปฏิบัติ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติ ในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร หลังการทดลองและระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรระยะติดตามผล สูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: เพศวิถีศึกษา; ทักษะชีวิต; การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

Abstract

The purposes of this research were to study the result of sexuality education learning activities by using life skill concept for preventing premature pregnancy in junior high school students year 2 between experimental group and comparison group both pre- Experimental, post- Experimental and follow-up period in experimental group. The sample is junior high school students year 2 choose by specific. The experimental group and comparison group had each 30 people. The tool used in this research namely plan of sexuality education learning activities by using life skill concept for preventing premature pregnancy, Sexuality Education Learning measure, attitude of preventing premature pregnancy, practice of preventing premature pregnancy and skill of decision and problem solving of preventing premature pregnancy. The data were analyzed by descriptive statistic frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and Repeated Measure One-Way ANOVA.

The research results were as follows:

1. Before the experiment, the mean scores of the experimental group and the comparison group were no found significant differences of concerning knowledge, attitudes, practice, decision making and problem-solving skills in prevention of teenage pregnancy.

2. After the experiment, The mean scores of the experimental group had mean scores of the knowledge, attitudes, practice, decision making and problem-solving skills in prevention of teenage pregnancy can found that it had significantly higher than before experiment and also higher than comparison group at the significant level .05.

3. The mean scores of knowledge, attitudes and practices in prevention of teenage pregnancy were found no differences during after experiment and follow-up period, but the mean scores of decisions making and problem-solving skills in prevention of teenage pregnancy had higher in the follow-up period than after experiment period significantly the 0.05 level.

Keywords: Sexuality Education; Life Skills; Premature Pregnancy

1. บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตอารมณ์ ที่ถือได้ว่าเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เกิดความสับสนในบทบาทอารมณ์อ่อนไหว มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศที่ก่อให้เกิดความรู้สึทางเพศมากขึ้นและอยู่ในช่วงของวัยเจริญพันธุ์ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2013) ได้แบ่งอายุของวัยรุ่นอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 10-19 ปี แบ่งระยะของวัยรุ่นออกเป็น 3 ช่วง คือ วัยรุ่นตอนต้น (อายุ 10-13 ปี) วัยรุ่นตอนกลาง (อายุ 14-16 ปี) วัยรุ่นตอนปลาย (อายุ 17-19 ปี) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและความสะดวกในการเข้าถึงสื่อต่างๆ สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อนักเรียนในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับผลกระทบในการเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มวัยที่อยากรู้ อยากลองสิ่งใหม่ๆ แต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ จนทำให้เกิดการกระทำที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การมีเพศ

สัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทั้งนี้เนื่องจากเป็นวัยที่มีความต้องการและแรงขับทางเพศสูงอันเป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย พ.ศ. 2556 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2557) พบว่า อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกประมาณ 12 ปี มีอัตราเพิ่มขึ้นจาก 51.1 ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 54.0 ราย ต่อสตรีวัยรุ่น 1,000 คน ในปี พ.ศ. 2554 โดยเฉพาะในกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่ากลุ่มอายุดังกล่าว ซึ่งจัดเป็นกลุ่มวัยรุ่นหญิงตอนต้น (อายุ 10-13 ปี) กำลังเผชิญกับสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่สามารถนำไปสู่การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้ กระทรวงศึกษาธิการได้เร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาบรรจุในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา รวมทั้งเร่งรัดการเสริมสร้างทักษะชีวิต (Life skills education) ให้รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รวมทั้งรู้จัก

คติวิเคราะห์ ตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกัน การเรียนรู้เรื่องเพศ จึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ชีวิต และจัดการกับเหตุปัจจัยทั้งหลายที่เกี่ยวกับวิถีเพศให้เกิดผลดีต่อชีวิตของตนเอง (องค์กรแพธ, 2550, หน้า 14) ดังนั้นการให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศจึงเป็นสิ่งสำคัญ จะช่วยให้วัยรุ่นมีทักษะชีวิตที่จะเป็นเกราะป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดภัยและปัญหาทางเพศได้

โดยปัจจุบันมีพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ซึ่งในมาตรา 5 ระบุว่าวัยรุ่นมีสิทธิตัดสินใจด้วยตนเองและมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ สิทธิในการได้รับการบริการอนามัยเจริญพันธุ์ ได้รับการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเสมอภาคไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และได้รับสิทธิอื่นๆ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอ มาตรา 6 ระบุให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังตั้งครรภ์ในวัยรุ่นดังนี้ 1) จัดการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาให้กับช่วงวัยของนักเรียนหรือนักศึกษา 2) จัดหาและพัฒนาผู้สอนเพศวิถีศึกษาให้การปรึกษาเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนักเรียนหรือนักศึกษา 3) จัดระบบการดูแลช่วยเหลือ คຸ້ມครองให้นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่

เหมาะสมต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อได้รับการบริการอนามัยเจริญพันธุ์และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่สามารถควบคุมอารมณ์และจิตใจของตนเองและผู้อื่น ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากลอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดทักษะ จึงควรมีการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อให้วัยรุ่นมีความภาคภูมิใจในตนเอง รู้จักการคิด วิเคราะห์ การปฏิเสธในสถานการณ์เสี่ยง รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างตนเอง ครอบครัว และสังคมได้

จากการศึกษาการเสริมสร้างทักษะชีวิตที่มีต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ การมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์พบว่า หลังจากการสร้างเสริมทักษะชีวิตนักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศน้อยลง มีคะแนนทักษะชีวิตเพิ่มในทุกด้าน เช่น ความภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น ตระหนักว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องผิดปกติ มีทักษะการสื่อสารและมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ (กฤษณา ปัญญา, 2552; เนตรทราย ปัญญา, 2552; นวรัตน์ โมทนา, 2555; วรางคณา ชมพูนาน, 2555; ริษา บุณนา, 2555) ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาทักษะด้านจิตพิสัยและทักษะพิสัย แต่พบการศึกษาน้อยที่มีการพัฒนาทักษะด้านพุทธิพิสัย การศึกษานี้จึงเน้นการพัฒนาทักษะด้านการคิด โดยการเรียนรู้ใช้แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาดังตั้งครรภ์จากสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริง รวมทั้งบริบท

ทางสังคมที่นักเรียนต้องเผชิญ นอกจากนี้เป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้วัยรุ่นมีความภาคภูมิใจในตนเอง รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างตนเอง ครอบครัว และสังคมได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจในการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะช่วยให้วัยรุ่นได้ตระหนักรู้ในความสามารถของตนเอง มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตน นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี การแก้ปัญหาและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ อันจะช่วยลดการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างเหมาะสม ลดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในกลุ่มวัยรุ่นได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) แบ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม ทำการศึกษาในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งเพศชายและเพศหญิง ปีการศึกษา 2564 ศึกษาในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี การสุ่มนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากจากห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียน จับฉลากครั้งแรกเพื่อเลือกกำหนดให้เป็นห้องเรียน กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา โดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และจับฉลากครั้งที่สองเป็นห้องเรียนกลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยยึดหลักการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการวิจัยแบบกึ่งทดลองของ (Polit and Hunger, 1995) โดยอย่างน้อยที่สุดควรมีจำนวน 30 คน โดยแต่ละกลุ่มควรมีไม่ต่ำกว่า 15 คน ในการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม กำหนดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเปรียบเทียบเป็นนักเรียนทั้งห้องเรียนเกณฑ์การคัดเข้า-คัดออก ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

เกณฑ์คัดเข้า ดังนี้ 1) นักเรียนยินยอมเข้าร่วมการวิจัย 2) นักเรียนมีใบยินยอมจาก

ผู้ปกครองให้เข้าร่วมการวิจัย ส่วนเกณฑ์คัดออกนักเรียนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ไม่ครบตามแผนกิจกรรมทั้ง 6 ครั้ง และนักเรียนไม่อยู่ในวันที่ทำการเก็บข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปและข้อมูลพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ครอบคลุมประเด็นเพศวิถีศึกษา ทศนคติ การปฏิบัติตน การตัดสินใจและการแก้ปัญหา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) แบบทดสอบความรู้เพศวิถีศึกษา 3) แบบวัดทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 4) แบบวัดการปฏิบัติป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 5) แบบวัดทักษะการตัดสินใจการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และ 6) แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย เนื้อหาจำนวน 6 เรื่อง ดังนี้ 1) ปัญหาและผลกระทบของการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 2) สาเหตุของการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 3) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 4) การปฏิเสธพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 5) การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 6) พระราช

บัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 6 แผน ดังนี้ ครั้งที่ 1 “รู้เท่าทัน ผลกระทบ” ครั้งที่ 2 “ต้นเหตุแห่งรัก” ครั้งที่ 3 “โรคติดต่อ ติดตัวได้จริงนะ” ครั้งที่ 4 “ไม่นะ อย่ามาชวน” ครั้งที่ 5 “ตัดสินใจ ป้องกันได้” และครั้งที่ 6 “สิทธิวัยรุ่น คุณต้องรู้” หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย (Reliability)

นำผลการวัดความรู้เพศวิถีศึกษาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรมาตรวจให้คะแนน ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัด โดยใช้สูตร KR20 ของคูเลอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.94 มีระดับความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.37-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป แบบวัดทัศนคติการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.97 แบบวัดการปฏิบัติป้องกันการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.93 แบบวัดทักษะชีวิตการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.95

ดำเนินการศึกษาในกลุ่มทดลอง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เป็นเวลา 6 สัปดาห์ๆ ละ 1 ครั้งๆ ละ 50 นาที ในช่วงหลังเลิกเรียน (After school) ผ่านรูปแบบ

ออนไลน์ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ ตามการศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งอยู่ในสาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว (มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจ และเห็นคุณค่า ตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต) โดยขั้นตอนจัดกิจกรรมประกอบด้วย ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ ชื่นชอบ ครูอธิบาย/บรรยายเนื้อหาสาระในบทเรียน และขั้นสรุป ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนที่เรียนรู้

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เพศวิถีศึกษา ทศนคติ การปฏิบัติในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรก่อนทดลอง และคะแนนการตัดสินใจและแก้ปัญหาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบโดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t-test) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เพศวิถีศึกษา ทศนคติ การปฏิบัติในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และคะแนนการตัดสินใจและแก้ปัญหา ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตาม

ผลของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติการทดสอบความแปรปรวนวัดซ้ำ (Repeated One-Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย LSD และคำนวณช่วงความเชื่อมั่น 95 % ของความแตกต่าง

4. สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.0 เพศชาย ร้อยละ 30.0 ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2-3 คน ร้อยละ 76.7 พักอาศัยกับพ่อแม่ร้อยละ 73.3 มีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 63.3 มีผลการเรียนมากกว่า 3.00 ร้อยละ 90.0 มีแฟนหรือคนรักและไม่มีแฟนหรือคนรักเท่ากัน ร้อยละ 50.0 ที่ปรึกษาปัญหาคือเพื่อนร้อยละ 43.3 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 53.3 และกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.3 เพศชาย ร้อยละ 36.7 ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2-3 คนร้อยละ 73.3 พักอาศัยกับพ่อแม่ร้อยละ 66.7 มีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 53.3 มีผลการเรียนมากกว่า 3.00 ร้อยละ 80.0 ไม่มีแฟนหรือคนรัก คิดเป็นร้อยละ 66.7 ที่ปรึกษาปัญหาคือเพื่อนร้อยละ 40.7 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศทางอินเทอร์เน็ตร้อยละ 63.3

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (ความรู้เพศวิถีศึกษา ทักษะการปฏิบัติ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา) ของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ด้านการเปรียบเทียบ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มเปรียบเทียบ	t	P-value
	mean	mean		
1. ด้านความรู้เพศวิถีศึกษา				
ก่อนการทดลอง	7.23	7.26	-0.049	0.96
หลังการทดลอง	8.23	6.90	3.084	.004*
2. ด้านทักษะ				
ก่อนการทดลอง	4.17	4.23	-0.626	0.54
หลังการทดลอง	5.67	4.50	3.665	0.001*
3. ด้านการปฏิบัติ				
ก่อนการทดลอง	41.60	41.26	0.860	0.39
หลังการทดลอง	45.13	40.08	3.704	0.001*
4. ด้านการตัดสินใจ				
ก่อนการทดลอง	33.16	32.73	0.690	0.49
หลังการทดลอง	33.80	33.80	0.120	1.00
5. ด้านการแก้ปัญหา				
ก่อนการทดลอง	3.93	3.86	1.439	0.16
หลังการทดลอง	4.97	4.16	2.165	0.039*

จากตารางที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบพบว่า 1) ก่อนการทดลอง พบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ด้านความรู้เพศวิถีศึกษา ทักษะ การปฏิบัติ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ 2) หลังการทดลอง พบผลคะแนนเฉลี่ยรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ดังนี้ ด้านความรู้เพศวิถี

ศึกษาของกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 1.33 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95%CI: 0.45, 2.22) ด้านทักษะของกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 1.17 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95%CI: 0.52, 1.8) ด้านการปฏิบัติของกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 5.05 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95%CI: 1.94,

6.73) ด้านการตัดสินใจของทั้งสองกลุ่มเท่ากันที่ 33.80 คะแนน ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95%CI: -1.25, 1.20) และด้านการแก้

ปัญหาของกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 0.81 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95%CI: 0.44, 1.56)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (ความรู้เพศวิถีศึกษา ทักษะคิด การปฏิบัติ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง (n = 30)

คะแนน	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			ระยะติดตามผล			F
	$\bar{X}$	S.D.	P-value (1,2)	$\bar{X}$	S.D.	P-value (2,3)	$\bar{X}$	S.D.	P-value (3,1)	
ความรู้เพศวิถีศึกษา	7.23	2.24	0.042*	8.23	2.65	0.769	8.13	2.69	0.078	3.673
ทักษะคิด	4.17	1.82	0.001*	5.67	1.16	0.326	5.60	1.45	0.001*	2.877
การปฏิบัติ	41.60	3.51	0.007*	45.13	5.32	0.293	45.00	5.15	0.007*	0.001
การตัดสินใจ	33.16	3.59	0.034*	33.80	1.54	0.045*	34.76	2.34	0.006*	2.675
การแก้ปัญหา	3.93	1.57	0.003*	4.97	1.54	0.000*	6.13	1.69	0.000*	0.625

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (ความรู้เพศวิถีศึกษา ทักษะคิด การปฏิบัติ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา) ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล ของนักเรียนกลุ่มทดลอง (n = 30) ด้านความรู้เพศวิถีศึกษาก่อนการทดลองพบคะแนนน้อยกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (7.23 ± 2.24 และ 8.23 ± 2.65 , $p < 0.05^*$) ตามลำดับ โดยหลังการทดลองพบคะแนนมากกว่าประมาณ 2.35 ถึง 0.05 (95%CI) ระยะติดตามผลคะแนนความรู้ด้านเพศวิถีศึกษาลดลงไม่แตกต่างกัน (8.23 ± 2.6 และ 8.13 ± 2.69 , $p = 0.77$, 95%CI: -0.59 ถึง 0.79) ตามลำดับ และพบการเปลี่ยนแปลงคะแนนความรู้เพศวิถีศึกษาของระยะติดตามผลมากกว่าก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน (7.23 ± 2.24 และ 8.13 ± 2.69 , $p = 0.08$,

95%CI: -1.30 ถึง 2.33) ตามลำดับ

ด้านทักษะคิดก่อนการทดลองพบคะแนนน้อยกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (4.17 ± 1.82 และ 5.67 ± 1.16 , $p < 0.01^{**}$) ตามลำดับ โดยหลังการทดลองพบคะแนนมากกว่าประมาณ 2.35 ถึง 0.65 (95%CI) ระยะติดตามผลคะแนนทักษะคิดลดลงไม่แตกต่างกัน (5.67 ± 1.16 และ 5.60 ± 1.45 , $p = 0.33$, 95%CI: -0.07 ถึง 0.20) ตามลำดับ และพบการเปลี่ยนแปลงคะแนนทักษะคิดของระยะติดตามผลมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (5.67 ± 1.16 และ 5.60 ± 1.45 , $p < 0.01^{**}$) ตามลำดับ โดยพบคะแนนทักษะคิดเพิ่มขึ้นประมาณ 2.26 ถึง 0.59 (95%CI)

ด้านการปฏิบัติก่อนการทดลองพบคะแนนน้อยกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(41.60 ± 3.51 และ 45.13 ± 5.32 , $p < 0.05^*$) ตามลำดับ โดยหลังการทดลองพบคะแนนมากกว่าประมาณ 6.00 ถึง 1.06 (95%CI) ระยะติดตามผลคะแนนการปฏิบัติลดลงไม่แตกต่างกัน (45.13 ± 5.32 และ 45.00 ± 5.15 , $p = 0.29$, 95%CI: -0.12 ถึง 0.39) ตามลำดับ และพบการเปลี่ยนแปลงคะแนนทัศนคติของระยะติดตามผลมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (41.60 ± 3.51 ถึง 45.00 ± 5.15 , $p < 0.01^*$) ตามลำดับ โดยพบคะแนนการปฏิบัติมากกว่าประมาณ 5.82 ถึง 0.98 (95%CI)

ด้านการตัดสินใจก่อนการทดลองพบคะแนนน้อยกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (33.16 ± 3.59 และ 33.80 ± 1.54 , $p < 0.05^*$) ตามลำดับ โดยหลังการทดลองพบคะแนนมากกว่าประมาณ 1.34 ถึง 0.06 (95%CI) ระยะติดตามผลคะแนนการตัดสินใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (33.80 ± 1.54 และ 34.76 ± 2.34 , $p < 0.05^*$ ตามลำดับ โดยระยะติดตามผลพบคะแนนมากกว่าประมาณ 1.91 ถึง 0.02 (95%CI) และพบการเปลี่ยนแปลงคะแนนการตัดสินใจของระยะติดตามผลมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (33.16 ± 3.59 และ 34.76 ± 2.34 , $p < 0.05^*$) ตามลำดับ โดยระยะติดตามผลพบคะแนนมากกว่า 2.70 ถึง 0.51 (95%CI)

ด้านการแก้ไขปัญหาก่อนการทดลองพบคะแนนน้อยกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3.93 ± 1.57 และ 4.97 ± 1.65 , $p < 0.05^*$) ตามลำดับ โดยหลังการทดลองพบคะแนนมากกว่าประมาณ 1.67 ถึง 0.39 (95%CI) ระยะ

ติดตามผลคะแนนการแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (6.13 ± 1.69 และ 4.97 ± 1.65 , $p = 0.01^{**}$) ตามลำดับ โดยระยะติดตามผลพบคะแนนมากกว่าประมาณ 1.77 ถึง 0.61 (95%CI) และพบการเปลี่ยนแปลงคะแนนทัศนคติของระยะติดตามผลมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3.93 ± 1.57 และ 6.13 ± 1.69 , $p = 0.01^{**}$) ตามลำดับ โดยระยะติดตามผลพบคะแนนมากกว่าประมาณ 2.99 ถึง 1.41 (95%CI)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการเรียนรู้จากครูผู้สอนเป็นพื้นฐานตามการเรียนรู้ในหลักสูตร จึงทำให้มีความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติ ทักษะชีวิตการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรไม่ต่างกัน

2. หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องเพศวิถีศึกษา ทัศนคติ การปฏิบัติ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่ากลุ่ม

เปรียบเทียบ อาจเนื่องมาจากกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สามารถประเมินตนเองจากการได้เรียนรู้จากแผนการจัดกิจกรรม มีความรู้และสามารถปฏิบัติตนในการป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งสอดคล้องกับ Johnson, Rozmer & Admission (1999, pp. 177-185) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีผลต่อความพร้อมที่จะปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความรู้สึกของบุคคลนั้น โดยทัศนคติเรื่องเพศเป็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่จะแสดงออกเรื่องเพศ ตรงกันข้ามหากบุคคลนั้นมีทัศนคติที่ไม่ดี จะแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร พบว่า ก่อนการทดลองทั้งนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับสูงทั้งสองด้าน อาจเป็นเพราะนักเรียนให้ความสนใจเรื่องเพศศึกษา นักเรียนตั้งใจเรียนมากกว่าปกติมีข้อซักถามประกอบกับข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างพบว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศจากสื่อทางอินเทอร์เน็ต มากที่สุด รองลงมาคือแอปพลิเคชันต่างๆ เช่นไลน์ เฟซบุ๊ก สื่อเหล่านี้มีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ นักเรียนอาจมีความรู้และนำมาตอบแบบวัดทักษะทำให้คะแนนแบบวัดทักษะอยู่ในระดับสูง หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิด

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรมีทักษะการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับผลการวิจัยของริชา บุนนาค (2555) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมทักษะชีวิตในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงอันจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครปฐมพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความตระหนักในตนเองความภาคภูมิใจในตนเองทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาทักษะการสื่อสารและพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปรียา จรทะผา (2555) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตในการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า หลังทดลองทันทีที่นักเรียนมีความตระหนักและการปฏิบัติในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ ($p < 0.001$)

3. ระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ ในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร หลังการทดลองและระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ระยะติดตามผล สูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สืบเนื่องมาจาก ผู้วิจัยเน้นเสริมทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาให้ผู้เรียน

เข้ากระบวนการตัดสินใจ พบว่าผู้เรียนให้ความสนใจกับการเข้ากลุ่ม และได้ฝึกการตัดสินใจจากสถานการณ์จำลอง เกิดการเรียนรู้ รู้จักการป้องกันตนเอง จากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของวันวิสาข์ บัวลอย และคณะ (2559, หน้า 127-142) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดนครปฐม พบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ความสามารถด้านการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ เพิ่มมากขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ ชวนฤทัย (2557) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษา กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนด้วยกรณีตัวอย่างและวิธีการสอนตามปกติ พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนด้วยกรณีตัวอย่างมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเรื่องเพศศึกษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนด้วยกรณีตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่

เรียนด้วยวิธีการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปผลจากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถเพิ่มทักษะชีวิตและพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และมีความคงทนของการจัดกิจกรรมในระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ ได้ จึงสามารถนำกิจกรรมไปประยุกต์กับการเรียนการสอนของโรงเรียนและปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการดูแล ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศวิถีศึกษา เพื่อให้นักเรียนมี “คุณธรรม ความรู้ สู่การปฏิบัติ” ที่จะส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

1.2 โรงเรียนสามารถสร้างเสริมทักษะชีวิตให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินงานประสานความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ เอกชน อปท. ชุมชน และครอบครัว เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักต่อปัญหาต่างๆ เกิดกระบวนการเรียนรู้ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

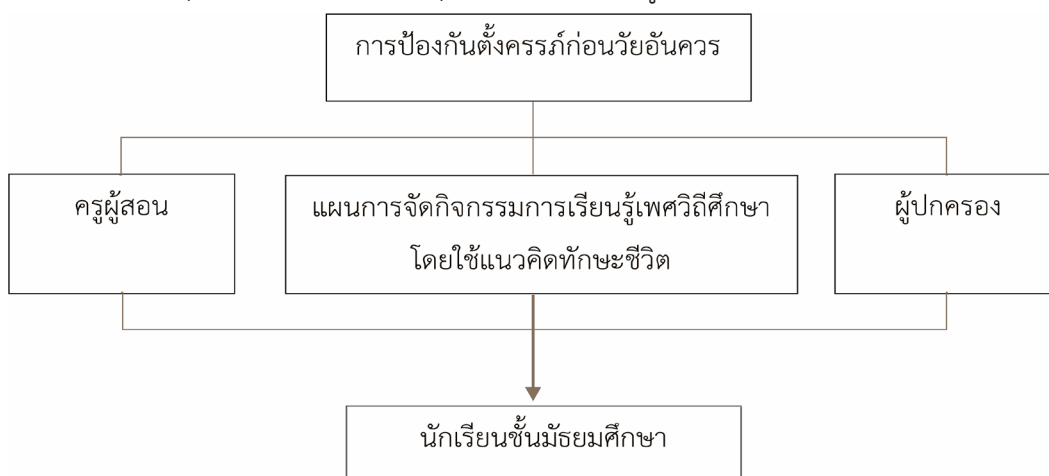
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตในหัวข้อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่นๆ นอกจากเนื้อหาเรื่องเพศวิถีศึกษา และในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตในเรื่องเพศวิถีศึกษาหรือเนื้อหาอื่นๆ โดยใช้สื่อออนไลน์เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่สำคัญ คือ กิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อแนวทางในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นเชิงนโยบาย การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สิ่งแวดล้อม ล้วนมีผลต่อการเรียนรู้ทัศนคติ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาโดยใช้ทักษะชีวิต

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา ปัญญา. (2552). การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จักรกฤษณ์ ขวนฤทัย. (2557). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนด้วยกรณีตัวอย่างและวิธีการสอนตามปกติ. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นวลรัตน์ โมทนา. (2555). ผลของการพัฒนาทักษะชีวิตต่อความรู้และการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอมะสอย จังหวัด เชียงราย. (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เนตรทราย ปัญญาชู. (2552). การสร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรางคณา ชมพูพาน. (2555). ศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตในการส่งเสริมพฤติกรรมการจัดการความเครียดของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเวทีกัญฉะณิน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันวิสาข์ บัวลอย และคณะ. (2559). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดนครปฐม. *รามาธิบดี พยาบาลสาร*, 20(1), 127-142.
- ริชา บุญนาค. (2555). ประสิทธิภาพของโปรแกรมทักษะชีวิตในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2557). *การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น: นโยบาย แนวทางการดำเนินงานและติดตามประเมินผล*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- _____. (2560). *พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คิวคัมเบอร์.
- สุปรียา จรทะผา. (2555). ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตในการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์การแพธ. (2550). *แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและผู้ปฏิบัติงานด้านเพศศึกษาสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: เออร์เจนท์ แพค.
- Johnson, L. S., Rozmer C. & Admission, K. (1999). Adolescence sexuality and Sexuality transmitted disease: Attitudes, belief, knowledge and values. *Journal of Pediatric Nursing*, 14(3), 177-185.
- Polit, D. F. & Hunger, B. P. (1995). *Nursing research: Principles and methods*. Philadelphia: Lippincott.